

HIREK

oooo

A hadviselő államok belső kölesőnei.

(Saját tudósítónktól.) Ha szemügyre vesszük, hogy a hadviselő államok hadiköltségeik hányadrészét teremtették elő belső kölcsönök révén és az eredményeket összehasonlítjuk, akkor a központi hatalmak népeinek áldozatkészsége ragyogó fényben áll elénk. Messze elől, az élen halad a német birodalom, amely hat hadikölcsönbe 60 milliárd márkát = 70 milliárd koronát helyezett el. Második helyen áll a gazdag Anglia, amely három kölcsön révén 1.9 milliárd fontot = 47.5 milliárd koronát kapott lakosságától. Az első angol hadikölcsön csak 330 millió fontot eredményezett, a második 592 milliót és csak a harmadik, az 1917-iki — amelynél minden erőt a nemzeti propaganda szolgálatába fogtak — hozott olyan eredményt, amellyel Anglia kérkedhetett: kerek egy milliárd fontot, tehát 28 milliárd koronát. Ez az eredmény nagyobb volt, mint bármelyik állam bármelyik egyes hadikölcsöné, a legutóbbi német hadikölcsön például csak 13 milliárd márkát, tehát 14.8 milliárd koronát hozott. De Anglia akkor már hosszú idő óta megtakarított pénzeihez nyulhatott, míg Németország és a monarchia minden félévben kimerítette pénztartalékait. Egészében véve Anglia mégis messze elmarad Németország mögött. Harmadik a sorban az osztrák-magyar monarchia 26 milliárd koronával, amelyből 18 milliárd Ausztriára, 8 milliárd Magyarországra esik. Az első öt hadikölcsönjegyzés eredményei Ausztriában: 2.2, 2.688, 4.2, 4.5 és 4.6 milliárd. Hogy az összehasonlítást egyforma alapra helyezzük a többi államéval, meg kell várni a hatodik hadikölcsön eredményét, amely remélhetőleg mind a két államban rekordot fog érni: akkor aztán nem sokkal maradunk el Anglia mögött. Oroszország idáig 25—26 milliárd koronát szerzett belső kölcsönök révén, ha a legbővebben számítjuk. Az értékelések, beszámolók nagyon zavarosak, de az orosz kölcsönök legjavarészét nem a nép jegyezte, hanem az aláíró bankok vették át, miután a jegyzésre való felhívások kudarcot vallottak. Az új „szabadság-kölcsön” eredményét még meg kell várni. A francia hadikölcsönök eredményeit nem ismerjük. Annyi bizonyos, hogy a francia „rentier” viselkedik a legfukarabban, leggyávábban az állam hadiszükségleteivel szemben. A kormány most valami olyan stimulust keres, amely legalább 15 milliárdig lelkesíti a nagyközönséget, bár ez a 15 milliárd is csak épen a legsürgősebb függő adósságok kifizetésére kell.

Olaszország négy hadikölcsönben összesen 9 milliárdot hozott össze az eddigi hadiköltségeknél körülbelül a felét.

Ha a két hatalmi csoport belső hadikölcsőneit összehasonlítjuk, akkor Németország és a monarchia, felszámítva a hatodik hadikölcsönt is, jóval túlszárnyalták a 100 milliárdot. Anglia, Oroszország és Olaszország csak 82 milliárdig jutott. Feltehetjük tehát, hogy Franciaország bevonása sem fog változtatni fölényünkön. Az antant külföldi kölcsönökkel segít magán, amelyek Amerika

adósaivá teszik, továbbá függő adósságok felvételével és jegy kibocsátással. Alkalmilag nekünk is hozzá kell nyulnunk ilyen eszközkhöz. De ha meggondoljuk, hogy az antant hadiköltsége kétszer akkora, mint a központi hatalmaké és ez utóbbiak mégis abszolút nagyobb összeget teremtettek elő belső kölcsönökkel, akkor igazán a magunk pénzügyi erő kifejtését és pénzügyi helyzetét kell a kedvezőbbnek mondanunk.

— **Munkaszünet az általános választójogért.** Budapestről telefonálja tudósítónk: A központi demokratákörben kedden este a fővárosi polgárság és munkásság választójogi bizottsága Vázsonyi Vilmos elnöklésével ülést tartott. A bizottság ülésén több képviselő is megjelent, a főváros pedig Harrer Ferenc tanácsossal képviseltette magát. A gyűlésen elhatározták, hogy pénteken választójogi napot tartanak és délután 2 órától fogva általános munkaszünet lesz. A munkások és polgárok zárt sorokban vonulnak a központi városháza elé, ahol átnyújtják Bárczy polgármesternek határozati javaslatukat, amelynek továbbítását kéri a királyhoz. A javaslatban arra kéri a királyt, hogy a választójogi javaslatot minden más törvényjavaslat megelőzésével nyujtsák be és tárgyalják le a parlamentben. Felhívást intéznek a főváros kereskedőihez is, hogy ezen a napon délután 2 órakor zárják be üzleteiket és csatlakozzanak a polgárság és munkásság mozgalmához.

— **Lipót főherceg kitüntetése.** A hivatalos lap keddi száma közli, hogy a király Lipót főherceg, hadnagynak, az ellenséggel szemben kiválóan vitéz magatartása elismerésül a vaskoronarend III. osztályát adományozta a hadiékítménnyel és a kardokkal.

— **Kitüntetés.** Foszt János 5. honvéd gyalogezredbeli népfőlkelt az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartása elismerésül a 2. osztályú ezüst vitézségi éremmel tüntették ki.

— **A gyöngyösi tűzkárosultaknak.** A Hindenburg jótékony asztaltársaság (Hági-étterem) 100 koronát küldött hozzánk a gyöngyösi tűzkárosultak részére. Ezzel a célra a május 30-án kimutatott 860 és a június 3-án nyugtázott 2 koronával együtt 962 koronát kaptunk.

— **Hadikölcsönjegyzés.** Kotányi János cég a VI. hadikölcsönre 220.000 koronát, eddig összesen 720.000 koronát jegyzett.

— **Preisné második férje öngyilkos lett.** Budapestről telefonálja tudósítónk: Preisz Károlyné, született Szodics Gizella, aki főhadnagy férjét lelötte és emiatt a nagyváradi esküdtbíró elé került, a felmentő ítélet után tudvalevőleg másodszor is férjhez ment Horváth János huszár zászlóshoz. Horváth ma délután a Váli-úton levő lakásán felesége szemeláttára mellbelötte magát. Öngyilkosságának oka részben féltékenység, részben pedig az a körülmény, hogy családja rossz szemmel nézte házasságát és megtagadta tőle az anyagi segítséget.

— **Jogerős ítélet a magyarcsanádi gyilkosok bűnügyében.** Budapestről jelentik: Magyarcsanád községben, mint ismeretes, a múlt év áprilisában meggyilkolva találták özv. Jesity Mladenné 60 éves öreg asszonyt. A községhezám április 16-án az áldozat menyee, Jesity Milutiné azt jelentette, hogy odahaza a padlásszobában felakasztotta magát az anyósa, de a körorvos megállapította,

hogy az öreg asszony erőszakos módon halt meg. A nyomozás azt eredményezte, hogy a csendőrség letartóztatta a gyilkosokat, Jesity Milutiné, továbbá Lazuczin Lázár esz, Bekan Traján béres személyében. Letartóztatták még felbujtás, illetve bűnrészesség gyanúja miatt Jesityné nővérének leányát, Cservenka Istvánnét és Rudas Miklós bognármestert is. A szegedi törvényszék előtt megtartott tárgyaláson Lazuczin és Bekan bevallották, hogy Jesityné bérelte fel őket a gyilkosságra. Kétezer koronát ígért nekik s még a büntény módjában is megállapodtak. A felbujtó tanácsára vitték fel a már megfojtott öregasszonyt a padlásszobába, ahol köteleket kötöttek a nyakába, hogy így öngyilkosság látszatát keltsék. A szegedi bíróság a tárgyalás alapján bűnösnek mondta ki Jesity Milutinét a gyilkosság és felbujtás büntetében s életfogytig tartó, Lazuczin Lázárt gyilkosság büntetéseért 15 évi, Bekan Trajánt 8 évi fegyházra, Rudas Miklóst bűnpártolás vétségéért 6 hónapi fegyházra ítélte, Cservenka Istvánnét pedig felmentette. A szegedi tábla helybenhagyta az ítéletet. A benyújtott semmiségi panaszokat most a Kuria IV. büntető tanácsa Vargha Ferenc elnöklésével elutasította. Az ítélet tehát jogerős.

— **Halálra ítélt katona.** Budapestről jelentik: A honvéd hadosztálybírósa ma délután hirdette ki az ítéletet Nyali-Szabó Ferenc, 38-ik gyalogezredbeli katona felett. A hadosztálybírósa Szabót a hadsereg kötelékéből való kicsapás mellett, kötél általi halálra ítélte.

— **Tragikus halál.** Szombathelyről jelentik: Szekrényesi Lipót mérnök, tartalékos hadnagy állomáshelyéről, Léváról Szombathelyre érkezett, hogy családját meglátogassa. Hétfőn letelt a szabadsága, elbucszott családjától és kiment a vasútra, hogy visszautazzék Lévára. A vonat indulásáig sétálással akarta eltölteni az időt. A vasúti sínek között járkált és annyira elmélyedt, hogy nem vette észre egy vonat közeledését. A vonat a mérnököt elütötte és darabokra szaggatta.

— **Elemisták jótékonyasága.** Varga Borbála elemi magániskolájának növendékei 129.80 fillért gyűjtöttek a Vörös-Kereszt szeretetadomány osztálya javára. Az adományhoz járultak: Leitner 12, Klamm Rudi 10, Hutter Károly 10, Juhász Matild 6, Varga Mihály 5, N. N. 5, Juránovics Gizi 5, Stemler Pista 7, Berdenich Ilonka és Kropássy Béla 6.50, Horvátovich Olga 4, Somogyi Margit 4, Kohn Tibor 3, Illés Gyula 2, Molnár Pista 2, Fülöp Józsi és Pista 2, Rainer Feri 2, Pap Juliska és Pauk Ilonka 2, Beregi 2, Mihályi Sanyi 5.70, Teimer Fedor 2, Wöber Mancsi 2, Balog Feri 4 és többen 29.10 koronával.

— **Pap János halála.** Pap János halála városszerte mély részvétet keltett. Az elhunyt tanárt szerdán délelőtt fél tíz órakor temetik a városi főgimnázium épületéből. Az engesztelő szent miseáldozat délelőtt kilenc órakor lesz a belvárosi templomban, amely után a szegedi piarista rend halottját a társház kápolnájában beszentelik és a belvárosi temetőben helyezik örök nyugalomra.

— **Pályázat a városi gépészi állásra.** A város hatósága ma pályázati hirdetményt tett közzé a vízműtelepi városi gépészi állásra. A pályázat határideje június 16 és a júniusi közgyűlés fog dönteni. A választás minden valószínűség szerint Várhelyi Jánosra, a vízműtelep eddigi gépészét fogja állásában véglegesíteni.

— **Harmincöt mázsa krumpli.** Néhány nappal ezelőtt harmincöt mázsa krumpli érkezett Szegedre. A csekély mennyiségből a 20.000 háztartásnak természetesen még csak egy kis részét sem lehetett ellátni. A kiesz-